

ВІДГУК

проректора з навчальної роботи та міжнародних зв'язків,
кандидата технічних наук, професора

Харути Віталія Сергійовича

на дисертаційну роботу

Шадури Дмитра Олександровича

на тему: «Інформаційна технологія проактивного управління проектами
логістичних підприємств», яка представлена на здобуття наукового ступеня
доктора філософії

за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки»

галузі знань 12 «Інформаційні технології»

Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок з науковими темами

Модернізація та масштабування діяльності логістичних інституцій виступає фундаментальним маркером прогресу економічної системи Європейського Союзу на сучасному етапі. Наразі логістичний сектор набуває винятково стратегічного значення для підтримання макроекономічної стабільності, забезпечуючи наскрізну синхронізацію ланцюгів постачання, раціоналізацію вантажопотоків, розбудову сучасних хабів та форсоване впровадження інноваційних діджитал-інструментів. Для України, яка декларує євроінтеграційний вектор розвитку, адаптація вітчизняного бізнес-середовища до стандартів ЄС супроводжується стрімким збільшенням ризикогенності. Вектор турбулентності суттєво похитує ринкову стійкість операторів ринку, вимагаючи від них принципово нових адаптаційних спроможностей.

Специфіка сучасного світогосподарського простору полягає в остаточному зміщенні акцентів від непередбачуваного VUCA-середовища до деструктивного та крихкого BANI-контексту, що кардинально трансформує базові критерії життєздатності бізнесу. За таких обставин класичний інструментарій менеджменту, заснований на реактивному відгуку на проблеми, виявляється неефективним через відсутність механізмів

випереджального моделювання загроз. Концептуальною альтернативою стає парадигма проактивного управління проектами, яка орієнтована на детекцію потенційних деструктивних чинників на ранніх стадіях та розробку комплексу превентивних дій. Провідним каталізатором цих процесів виступають інтегровані ІТ-рішення, спроможні трансформувати класичні логістичні ланцюги у прозорі, динамічні та високотехнологічні цифрові екосистеми.

Робота виконана у відповідності до тематики наукових планів кафедри комп'ютерних наук та системного аналізу Черкаського державного технологічного університету в рамках науково-дослідних робіт «Розробка інформаційних технологій цифрової трансформації соціо-економічних систем» (№ державної реєстрації 0120U100963, 2020-2023 рр.) та «Теоретичні основи інформаційних технологій управління проектами та портфелями проектів бізнесу та підприємств в умовах відбудови та розвитку» (№ державної реєстрації 0123U105138, 2024-2027 рр.), де автор був виконавцем окремих розділів.

Наукова новизна і практичне значення отриманих результатів

У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне науково-прикладне завдання підвищення ефективності управління проектами логістичних підприємств шляхом розроблення та удосконалення моделей, методів та інформаційної технології проактивного управління проектами логістичних підприємств.

Вперше:

- розроблено концептуальну модель проактивного управління проектами логістичних підприємств в умовах VUCA-BANI-середовища, яка спрямована на забезпечення адаптивності, гнучкості та стійкості управлінських процесів в логістичних проектах в умовах високої невизначеності та нестабільності;

- розроблено математичну модель проактивного управління проектами логістичних підприємств в умовах VUCA-BANI-середовища, яка дозволяє

кількісно оцінити вплив зовнішнього середовища на проєкт на кожній його фазі.

Удосконалено:

- модель проактивних комунікацій в проєктах логістичних підприємств, яка дозволяє забезпечити ефективну взаємодію між стейкхолдерами проєкту, оперативно реагувати на зміни в середовищі, уникати непорозумінь та знижувати ризики, пов'язані з інформаційними бар'єрами;

- метод проактивного управління ризиками стейкхолдерів проєктів логістичних підприємств, який дозволяє в умовах VUCA-BANI-середовища завчасно ідентифікувати критичні ризики, спрогнозувати прояви комунікаційного дисбалансу та своєчасно застосувати управлінські рішення в проєктах.

Отримав подальший розвиток:

- метод проактивного управління цілями стейкхолдерів проєктів логістичних підприємств, який через ітеративне застосування спринтів підтримує безперервну комунікацію із стейкхолдерами, що дозволяє своєчасно виявляти та корегувати відхилення результатів фази проєкту від цілей стейкхолдера.

Практичне значення одержаних результатів наукового дослідження полягає в розробці інформаційної системи проактивного управління проєктами логістичних підприємств та підтверджено при застосуванні розроблених інструментів під час реалізації проєктів в українських логістичних компаніях ТОВ «ТЕЙНАЛТ» та ТОВ «Будінтеркомплект». Результати роботи можуть бути використані в діяльності організацій будь-якої форми власності.

Застосування розробленої інформаційної системи забезпечило керівництво компаній дієвим інструментом для прийняття превентивних рішень в умовах високої мінливості середовища. Завдяки впровадженню запропонованих підходів проактивного управління ризиками стейкхолдерів

проектів логістичних підприємств компанії змогли завчасно ідентифікувати критичні ризики та мінімізувати конфліктні ситуації, забезпечивши високий рівень узгодженості дій усіх стейкхолдерів та підвищення ефективності процесів управління проектами.

Результати роботи можуть бути використані в діяльності проектно-орієнтованих організацій будь-якої форми власності в будь-якій сфері.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій та достовірність отриманих в роботі результатів

Достовірність результатів дослідження підтверджується коректним та науково обґрунтованим використанням методів системного аналізу (при визначенні особливостей логістичних підприємств); статистичного аналізу та ризик-менеджменту (для оцінки ризиків); методу експертних оцінок (для визначення пріоритетності ризикових подій); математичного моделювання процесів управління; а також методів комунікативного менеджменту для балансування інтересів стейкхолдерів.

Дисертаційна робота Шадури Д.О. є самостійним науковим дослідженням. Наукові положення та результати, що виносяться на захист, є оригінальними. Усі запозичення з праць інших вчених мають коректне бібліографічне оформлення та відповідні посилання на джерела згідно з чинними вимогами ДСТУ 8302:2015. Особистий внесок здобувача у працях, написаних у співавторстві, є чітко визначеним та вагомим (зокрема в частині обґрунтування проактивного підходу, розробки концептуальних моделей та застосування матриці впливів PPF).

Повнота опублікування основних положень дисертаційної роботи

За результатами дослідження опубліковано 11 наукових праць: з них статей у наукових фахових виданнях України – 3; тез доповідей на міжнародних та національних науково-практичних конференціях – 8.

Результати досліджень дисертаційної роботи доповідалися та обговорювалися на таких національних та міжнародних конференціях: VII, VIII, IX Міжнародна науково-практична конференція Project, Program,

Portfolio Management (м. Одеса, 2022 – 2024); XX, XXII Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства» (м. Київ, 2023, 2025); Міжнародна науково-практична конференція «Інтелектуальні інформаційні системи в управлінні проектами та програмами» (м. Харків – Коблево, 2023 – 2025).

Структура та зміст дисертаційного дослідження

Структура та подання дисертаційного дослідження відповідають профілю спеціальності. Робота складається з вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел (158 найменувань) та 3 додатків. Загальний обсяг становить 189 сторінок (122 сторінки основного тексту, 41 рисунок, 16 таблиць).

Проведений аналіз інформаційних технологій (ІТ), що використовуються підприємствами логістики, дозволяє обґрунтувати необхідність ІТ, як сучасного та багатогранного інструментарію задля подальшого розвитку та успішності підприємств на ринку транспортно-логістичних послуг.

У роботі показано, що ризики є невід'ємною частиною проєктної діяльності підприємств логістики і призводять до зменшення прибутку, втрати клієнтів та їх довіри, втрати позицій на ринку послуг, ін. Тому, проактивне управління, як превентивний захід, є абсолютно доцільним в ризик-менеджменті логістичних підприємств.

Розроблена концептуальна модель проактивного управління проєктами логістичних підприємств в умовах VUCA-BANI-середовища, яка спрямована на забезпечення адаптивності, гнучкості та стійкості управлінських процесів. Дана модель створює можливості ефективної координації проєктів на фоні турбулентності зовнішнього середовища, інформаційної активності, змін та особливостей взаємодій ключових стейкхолдерів.

Розроблена математична модель проактивного управління проєктами логістичних підприємств в умовах VUCA-BANI-середовища, що дозволяє кількісно оцінити вплив зовнішнього середовища на проєкт на кожній його

фазі. Модель дозволяє визначити критичні моменти, коли необхідно впроваджувати проактивні стратегії для ефективного управління ризиками, мінімізуючи їх вплив та забезпечуючи стійкість проєкту.

Запропонована модель проактивних комунікацій, яка дозволяє забезпечити ефективну взаємодію між стейкхолдерами проєкту, оперативно реагувати на зміни в середовищі, уникати непорозумінь та знижувати ризики, пов'язані з інформаційними бар'єрами.

На основі розробленої модель проактивних комунікацій, запропоновано вдосконалений метод проактивного управління ризиками стейкхолдерів проєктів логістичних підприємств, який дозволяє завчасно ідентифікувати критичні ризики, спрогнозувати прояви комунікаційного дисбалансу та застосувати управлінські рішення з урахуванням турбулентності середовища VUCA-BANI.

У роботі запропоновано метод проактивного управління цілями стейкхолдерів проєктів логістичних підприємств, який через ітеративне застосування спринтів підтримує безперервну комунікацію із стейкхолдерами, що дозволяє своєчасно виявляти та корегувати відхилення результатів фази проєкту від цілей стейкхолдера.

У четвертому розділі дослідження представлені результати з розробки інформаційної технології проактивного управління проєктами логістичних підприємств, яка містить у собі результати дисертаційного дослідження.

Зауваження та побажання до дисертаційної роботи

В цілому, дисертаційна робота Шадури Дмитра Олександровича сприяє позитивне враження і оцінюється позитивно, але слід зазначити деякі зауваження, які полягають у наступному:

1. В першому розділі доцільно було б розширити аналіз інформаційних систем управління проєктами та портфелями проєктів в транспортній та логістичній галузі, а також навести інформаційні системи, які використовуються безпосередньо для вирішення саме логістичних задач.

2. Автором наведено аргументацію щодо доцільності застосування запропонованих моделей, методів та інформаційної технології проактивного управління проєктами логістичних підприємств. Разом із тим, доцільно було б доповнити дослідження формалізованою системою кількісних показників, яка дозволила б виконати об'єктивне порівняння запропонованих рішень з існуючими підходами. Зокрема, використання показників, що характеризують ефективність управління ризиками, економічний ефект від впровадження, рівень використання ресурсів, продуктивність процесів та рентабельність інвестицій (ROI), сприяло б підвищенню обґрунтованості отриманих результатів і більш переконливому підтвердженню переваг запропонованого інтегрованого підходу до проактивного управління проєктами в умовах VUCA-BANI-середовища.

3. В другому розділі дисертації на рис.2.6. наведена модель проактивного управління проєктами з врахуванням впливів VUCA-BANI-середовища, але на самій моделі не виділені її елементи, які її вдосконалюють.

4. У роботі достатньо детально висвітлено процес проєктування та практичної реалізації інформаційної системи проактивного управління проєктами логістичних підприємств, визначено її функціональні можливості, архітектуру та основні вимоги до програмного продукту. Разом із тим, недостатньо уваги приділено питанням практичного впровадження розробленої інформаційної системи в існуючу ІТ-інфраструктуру логістичних підприємств. Доцільним було б більш детально обґрунтувати механізми її інтеграції з корпоративними інформаційними системами та цифровими сервісами, а також оцінити можливості масштабування й адаптації запропонованого рішення до умов функціонування підприємств різного масштабу та рівня цифрової зрілості.

Дані зауваження стосуються, переважно, характеру подачі матеріалу дисертаційної роботи та не знижують загальну позитивну оцінку роботи.

Загальні висновки

Матеріали, що наведені у дисертації Шадури Дмитра Олександровича, за актуальністю обраної теми, науковою новизною розроблених методів та моделей, практичною цінністю отриманих результатів, а також об'ємом і глибиною проведених теоретичних досліджень та експериментальної апробації, повністю задовольняє вимогам чинного законодавства стосовно підготовки докторів філософії за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки».

Робота відповідає принципам доброчесності, характеризується науковою новизною та вирішує науково-практичне завдання підвищення ефективності управління логістичними проектами в умовах високої невизначеності середовища.

Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, що за структурою, змістом, оформленням та повнотою висвітлення результатів у наукових виданнях відповідає вимогам п.6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи», затвердженого Постановою Кабінету міністрів України №44 від 12 січня 2022р. (із змінами згідно Постанови КМУ №341 від 21.03.2022р. та Постанови КМУ №502 від 19.05.2023р.), а її автор Шадура Дмитро Олександрович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 12 «Інформаційні технології» за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки».

Проректор з навчальної роботи та міжнародних зв'язків
Національного транспортного університету,
кандидат технічних наук, професор

Віталій ХАРУТА

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Заступник секретаря Національного
транспортного університету
Олександр ІВАНУШКО
«___» _____ 20__ р.